DANMARKS STATISTIK

Statistikdokumentation for Detailomsætningsindeks 2026

Danmarks Statistik
Sankt Kjelds Plads 11
2100 København Ø

DANMARKS STATISTIK

1 Indledning

Detailomsætningsindekset belyser udviklingen i detailvirksomhedernes omsætning. Statistikken offentliggøres månedligt og benyttes primært til vurderinger af den økonomiske konjunkturudvikling og som en indikator for det private forbrug. Statistikken er udarbejdet siden 1940, men er i sin nuværende form sammenlignelig fra 2015 og frem.

2 Indhold

Detailomsætningsindekset måler udviklingen i den danske detailhandels salg af varer til private forbrugere. Statistikken offentliggøres månedligt som værdi- og mængdeindeks fordelt på brancher og branchegrupper. Værdiindekset viser udviklingen i omsætningen i løbende priser, mens mængdeindekset viser udviklingen i den solgte varemængde, korrigeret for prisudviklingen. Statistikken anvendes bl.a. som indikator for udviklingen i det private forbrug.

2.1 Indholdsbeskrivelse

Værdiindekset belyser omsætningsudviklingen i løbende priser og viser dermed udviklingen i detailhandelens samlede omsætning. Mængdeindekset er korrigeret for prisudviklingen og belyser udviklingen i den faktiske mængde af varer, der sælges i detailhandlen.

Mængdeindekset er et indirekte mængdeindeks, der beregnes ved at dividere værdiindekset med et tilhørende prisindeks.

Der foretages sæsonkorrektion af otte branchegrupper samt totalen. Ved sæsonkorrektionen korrigeres bl.a. for placering af helligdage (påske), antallet af handelsdage og fordelingen af ugedage i de enkelte måneder.

2.2 Grupperinger og klassifikationer

Brancherne i statistikken følger den danske branchenomenklatur DB25. En fuldstændig beskrivelse af brancherne findes i Dansk Branchekode 2025. Det offentliggøres på et udsnit af 131-standardgrupperingen indenfor Detailhandel, samt Detailhandlens detaljerede brancher.

Tal for enkelte af de mindre brancher offentliggøres dog ikke, enten af diskretioneringshensyn, eller fordi de er for usikre til at kunne offentliggøres. Omsætningen i disse brancher indgår i mere aggregerede grupperinger.

2.3 Sektordækning

Detailsektoren.

2.4 Begreber og definitioner

Detailomsætning: Virksomhedernes salg af varer til private personer.

Detailvirksomhed: Virksomhed i branche, der primært videresælger varer til private forbrugere, her undtaget detailhandel med motorkøretøjer.

2.5 Enheder

Enhederne i detailomsætningsindekset er primært virksomheder, hvor hver virksomhed er bestemt ved den juridiske enhed. I Danmarks Statistiks Erhvervsstatistiske Register bestemmes de juridiske enheder ved deres CVR-nummer.

I enkelte tilfælde afviges fra princippet om, at én enhed svarer til én virksomhed. Der kan være tale om, at en virksomhed har forretninger med væsentlig omsætning inden for flere detailbrancher, hvilket kan lede til, at virksomheden opdeles i flere statistiske enheder. Omvendt kan flere virksomheder slås sammen til én enhed, hvis de fx har en fælles administration, der under alle omstændigheder ville indberette for samtlige enheder, hvis de var holdt opdelt. Der er også enkelte engrosvirksomheder, som har så væsentligt detailsalg, at denne del af deres virksomhed inkluderes i statistikken.

2.6 Population

Statistikken belyser detailomsætningen i Danmark.

Målpopulationen er alle detailvirksomheder i Danmark, som har deres hovedaktivitet eller i enkelte tilfælde biaktivitet inden for detailbrancherne, undtaget detailhandel med motorkøretøjer. Det svarer i praksis til virksomheder klassificeret i DB25 hovedgruppe 47 (detailhandel), bortset fra gruppen 47.8.

Endvidere er bagerforretninger med egen produktion af bagværk, som branchemæssigt klassificeres som fremstillingsvirksomhed (DB25 branche 10.71.20), medtaget i statistikken, da de udgør en væsentlig del af detailsalget af bageriprodukter i Danmark. Denne branche slås sammen med "47.24.00 Detailhandel med brød og konfekture".

Der ses bort fra virksomheder med en tilpas lav årlig omsætning. Grænsen er i de fleste brancher omkring 5 mio. kr., men i enkelte brancher noget lavere. Det samlede antal virksomheder i populationen er opgjort til ca. 6.700 virksomheder.

Detailomsætningsindekset er en stikprøvebaseret statistik, hvilket betyder, at et udvalgt af virksomheder årligt bliver udtrukket fra populationen til at indberette til statistikken.

2.7 Geografisk dækning

Statistikken dækker danske detailvirksomheders detailsalg i Danmark, eksklusiv Grønland og Færøerne. Udenlandske virksomheder med detailsalg til danskere (fx virksomheder tæt på den danske grænse eller udenlandske internetbutikker) er ikke inkluderet i statistikken.

2.8 Tidsperiode

Statistikken dækker tidsperioden fra 2015 og frem. Ældre tidsserier beskrives under *Sammenlignelighed over tid*.

2.9 Basisperiode

Basisåret for Detailomsætningsindekset er 2021=100.

2.10 Måleenhed

Måleenheden er indekspoint. Der offentliggøres både værdi- og mængdeindeks.

2.11 Referencetid

Referencetiden for statistikkens månedlige tal er hele den angivne måned. Virksomhederne indberetter således hele månedens omsætning. Enkelte virksomheder har interne 4- og 5-ugers regnskaber, og en stor del opgør ellers kun omsætningen kvartalsvist, hvorfor indberetningen til statistikken kan være upræcist opgjort på måneder. Det vurderes dog ikke til at have væsentlig indflydelse på kvaliteten.

Den population, der bruges til opregning af stikprøvedata, har normalt referencetid i det senest afsluttede år før den opgjorte måned. Det har ikke væsentlig indflydelse på beregningen af de månedlige stigningsrater, da der bruges måned-til-måned-kædning, hvor aktuel og foregående måneds data hver gang opregnes til samme population.

2.12 Udgivelseshyppighed

Statistikken udkommer én gang om måneden.

2.13 Indsamlingshjemmel og EU-regulering

Lovhjemmel til dataindsamling findes i § 8, stk. 1 i Lov om Danmarks Statistik, jf. lovbekendtgørelse nr. 610 af 30. maj 2018.

Detailomsætningsindeks er omfattet af Rådets Forordning (EU) 2019/2152 af 19. maj 1998 om erhvervsstatistik.

2.14 Indberetningsbyrde

Indberetningsbyrden er opgjort til 2,8 årsværk.

2.15 Øvrige oplysninger

Øvrige oplysninger kan findes på emnesiden Detailomsætningsindeks eller fås ved henvendelse til Danmarks Statistik.

DANMARKS STATISTIK

3 Statistisk behandling

Undersøgelsen er baseret på en stikprøve blandt detailhandelsvirksomheder. Stikprøven er på ca. 2.200 virksomheder, og der er indberetninger fra cirka 1.800 virksomheder ved første offentliggørelse. Virksomhederne udvælges ud fra oplysninger om deres årlige omsætning, baseret på momsindberetninger til SKAT.

De indberettede data kvalitetssikres og stikprøven opregnes via vægtning til den fulde population. I opregningen korrigeres for skævheder i stikprøven og besvarelsesmønsteret.

Der offentliggøres ikke absolutte omsætningstal for detailomsætningen, kun indeks. Indeks beregnes ved at forholde den enkelte måneds omsætning til den gennemsnitlige månedsomsætning i basisåret (p.t. 2021).

3.1 Kilder

Undersøgelsen er baseret på en stikprøve blandt detailhandelsvirksomheder. Stikprøven udvælges fra en population af virksomheder klassificeret i DB25 hovedgruppe 47 (detailhandel), dog undtaget detailhandel med motorkøretøjer. Derudover indgår bagerforretninger med egen produktion af bagværk (DB25 10.71.20).

Der ses bort fra virksomheder med en tilpas lav årlig omsætning. Grænsen er i de fleste brancher omkring 5 mio. kr., men i enkelte brancher noget lavere. Den samlede stikprøvepopulation er opgjort til ca. 6.700 virksomheder.

Stikprøven omfatter ca. 2.200 virksomheder, og der modtages indberetninger fra cirka 1.800 virksomheder ved første offentliggørelse. Virksomhederne udvælges ud fra oplysninger om deres årlige omsætning baseret på momsindberetninger til SKAT.

Stikprøven er stratificeret og tilfældigt udvalgt og anvender både cut-off og take-all. Det betyder, at de mindste detailvirksomheder ikke indgår i stikprøvepopulationen, mens de største virksomheder altid udvælges. Grænserne afhænger af de enkelte brancher. For virksomheder mellem disse grænser udvælges en stikprøve.

3.2 Indsamlingshyppighed

Data indsamles månedligt.

3.3 Indsamlingsmetode

Omsætningstallene fås via online indberetning fra de virksomheder, der indgår i stikprøven. Indberetningen er obligatorisk, dvs. virksomhederne skal indberette retvisende data rettidigt.

Blanket til indberetning og vejledning i indberetning kan findes på informationssiden til indberetterne.

DANMARKS STATISTIK

3.4 Datavalidering

Det indsendte materiale underkastes en kontrol for fejl. I denne kontrol ses både på den enkelte indberetters omsætning i forhold til tidligere perioder og i forhold til lignende virksomheders indberetninger i den aktuelle periode. Hvis omsætningen er væsentlig anderledes end forventet, rettes en forespørgsel til indberetteren om korrektheden af de indsendte omsætningstal. Det må antages, at ikke alle fejl i indberetningerne opdages i forbindelse med fejlsøgningen, hvorfor statistikken kan være behæftet med en vis usikkerhed forbundet med fejlindberetning. I fejlsøgningen fokuseres målrettet på de indberetninger, der har størst betydning for statistikken, så usikkerheden forbundet med fejlindberetning vurderes under normale omstændigheder at være ganske lille - specielt for så vidt angår den månedlige udvikling på overordnet niveau.

3.5 Databehandling

Det indberettede data opregnes til den fulde population af detailvirksomheder, idet der dog ikke opregnes for de virksomheder, der ligger under grænsen for stikprøve-populationen (det såkaldte cut-off). Virksomhederne under cut-off har samlet set under 5 pct. af den samlede detailomsætning.

For de største af virksomhederne imputeres data ved manglende indberetning. Det er normalt kun nødvendigt at imputere værdier for under 5 virksomheder, hvilket svarer til en imputeringsrate under 0,2 pct.

I opregningen korrigeres for skævheder i stikprøven og besvarelsesmønsteret. Til det benyttes et såkaldt ratioestimat, hvor der inddrages oplysninger om det momspligtige salg for det seneste år for hele populationen af detailvirksomheder. Denne population med de tilhørende oplysninger om det momspligtige salg kaldes for opregningspopulationen.

Beregningen af de aggregerede brancheomsætningstal, der ligger bag indeksberegningerne, er baseret på måned-til-måned-kædning. Det betyder, at der hver måned beregnes stigningsrater ved at opregne totaler for den aktuelle måned og samtidig genberegne den foregående måned, hvor der for begge måneder benyttes samme opregningspopulation. Forholdet mellem de to opregnede totaler er stigningsraten for den aktuelle måned. Stigningsraterne benyttes til at beregne omsætningstotalerne, der ligger til grund for indeksberegningerne, idet der kædes på en enkelt måneds faktisk opregnende totaler. Den måned er p.t. januar 2022.

Indeks beregnes ved at forholde den enkelte måneds omsætning til den gennemsnitlige månedsomsætning i basisåret (p.t. 2021). Både på branchegruppe og totalniveau aggregeres altså omsætninger, inden der indekseres. På den måde benyttes ikke-eksplicitte branchevægte til beregning af diverse aggregerede indeks. Derimod kan man tale om interne branchevægte, der kan beregnes som omsætningsandelene i basisåret.

Der offentliggøres ikke absolutte omsætningstal for detailomsætningen, kun indeks. Til vurdering af niveauet for de absolutte omsætningstal i de enkelte brancher henvises til de brancheopdelte momsopgørelser i statistikken Firmaernes køb og salg.

Mængdeindeks for branchegrupperne beregnes ved at deflatere de tilsvarende værdiindeks. Dette gøres ved at omregne til faste priser ved hjælp af forbrugerprisindekset. Der deflateres på omsætningerne på branchegruppeniveau. De deflaterede omsætningstal indekseres, og resultatet er et såkaldt indirekte mængdeindeks.

3.6 Korrektion

Der foretages sæsonkorrektion af tallene på branchegrupper, og på de tal der leveres til Eurostat, og det gøres for både værdiindeks og mængdeindeks. Der benyttes indirekte sæsonkorrektion til beregning af de samlede sæsonkorrigerede tal, dvs. de sæsonkorrigerede tal for branchegrupperne sammenvejes med vægte fra basisåret. Hver måned sæsonkorrigeres tallene frem til den aktuelle måned. Ved sæsonkorrektionen korrigeres både for regulære månedseffekter og placering af helligdage (påske), antallet af handelsdage og fordeling af ugedagene i de enkelte måneder.

4 Relevans

Der er stor interesse for de publicerede detailomsætningstal blandt brugere, som følger den aktuelle konjunkturudvikling. Statistikken efterspørges bredt af brancheorganisationer, bank- og finanssektoren, politikere, offentlige og private institutioner, forskere, virksomheder og nyhedsmedier. Statistikken anvendes til udarbejdelse af de kvartalsvise nationalregnskabstal og af Eurostat til at lave fælleseuropæisk statistik. Brugerne anser detailomsætningsindekset som en vigtig konjunkturindikator. Statistikken har stor bevågenhed i pressen og blandt andre professionelle brugere.

4.1 Brugerbehov

Undersøgelsen er af stor interesse for mange detailhandelsvirksomheder i det omfang undersøgelsen tillader virksomhederne at sammenligne deres egen omsætningsudvikling med den generelle udvikling i deres branche.

Nogle brugere efterspørger tal, der er vareopdelte. Da statistikken er opdelt efter virksomhedernes branche, giver virksomheder, der reelt har et varesortiment, der spreder sig over flere brancher, problemer i forhold til sammenlignelighed. Da en mere vareopdelt statistik vil øge respondentbyrden betragteligt, er det ikke et brugerbehov, der p.t. kan opfyldes.

4.2 Brugertilfredshed

Brugerne anser generelt detailomsætningsindekset som værende en vigtig og hurtigt tilgængelig konjunkturindikator. Statistikken har stor bevågenhed i pressen og blandt andre professionelle brugere.

De detaljerede branchetal bruges til at vurdere udviklingen i de enkelte brancher, men her efterspørges undertiden en mere vareorienteret opdeling, idet nogle større virksomheder reelt breder sig over flere detailbrancher.

4.3 Fuldstændighed af data

Nogle brancheindeks offentliggøres ikke pga. diskretioneringshensyn eller hensyn til datakvaliteten.

Statistikken er omfattet af krav fra EU. Mht. fuldstændighed af disse data er alle disse krav opfyldt.

DANMARKS STATISTIK

5 Præcision og pålidelighed

Detailomsætningsindekset er baseret på en stikprøve blandt ca. 2.200 virksomheder. Usikkerheden på det samlede detailomsætningsindeks vurderes til under 1 pct., og usikkerheden på de månedlige ændringer er generelt meget lille (omkring 0,2 procentpoint). Usikkerheden er større på mere detaljerede brancheopdelinger. De største virksomheder indgår altid i stikprøven, hvilket bidrager til en høj præcision i statistikken.

5.1 Samlet præcision

Generelt vurderes kvaliteten af statistikken til at være høj, dog med enkelte forbehold. Der kan være problemer med at sammenligne tallene over længere tid. Dette skyldes, at man ikke ønsker, at detailomsætningsindekset skal afspejle alle strukturmæssige ændringer i population og stikprøve (eksempelvis brancheskift ud og ind af detailsektoren), derfor benyttes der kædning til udregning af stigningsraterne for værdiindeksene.

Der vil desuden typisk være en svag undervurdering af mængdeindekset i perioder, hvor forbrugerne køber billigere varer og i billigere forretninger, og tilsvarende vil der være en svag overvurdering i perioder, hvor forbrugerne vælger dyrere varer og forretninger. Det skyldes, at relevante delindeks af Forbrugerprisindekset bliver brugt som deflator i udregningen af mængdeindekset. Kvaliteten af mængdeindekset er generelt meget afhængig af sammensætningen af disse deflatorer, der benyttes i omregningen fra værdiindeks til mængdeindeks. I perioder med ændringer i forbrugsmønsteret er deflateringen og dermed mængdeindekset ekstra usikkert, hvilket skyldes, at forbrugerprisindekset ikke afspejler alle de løbende ændringer i forbrugsmønstret.

En undersøgelse gældende for årene 2009-2012 viser, at den manglende hensyntagen til ovennævnte substitutionseffekter havde en samlet effekt på mængdeindekset, der svarer til en undervurdering af årsvæksten på 0,2 til 0,4 procentpoint.

I en angivelse af størrelsen på den samlede usikkerhed må skelnes mellem usikkerheden på de bagvedliggende omsætningstotaler og usikkerheden på den månedlige ændring, der normalt er det primære fokus for statistikken.

Samlet set vurderes usikkerheden på det totale detailomsætningsindeks at være under 1 pct. Den samlede usikkerhed på de månedlige ændringer er generelt meget lille. På det totale indeks vurderes den til at være højest 0,2 procentpoint, mens den på mere detaljeret niveau kan være højere.

Manglende indberetning fra meget væsentlige virksomheder kan i enkelte måneder give anledning til lidt større usikkerhed ved første offentliggørelse.

5.2 Stikprøveusikkerhed

Der er beregnet stikprøveusikkerheder for de opregnede omsætninger, der ligger til grund for indekstallene. For totalen var den 0,3 pct. det seneste år. På brancheniveau kan stikprøveusikkerheden være noget større. For de største brancher er den normalt under 2 pct., for de mellemstore under 5 pct., og for de mindre brancher kan den være helt op til 10 pct. Også her gælder det, at usikkerheden på udviklingen er betydeligt mindre end usikkerheden på niveauet.

5.3 Anden usikkerhed

Den samlede usikkerhed udgøres af stikprøveusikkerheden og anden systematisk usikkerhed tilsammen. Under anden usikkerhed hører bl.a. målefejl og bortfald. Ca. halvdelen af den samlede usikkerhed kan henføres til anden usikkerhed end stikprøveusikkerhed.

Da statistikken offentliggøres forholdsvist hurtigt, mangler der indberetninger for en del enheder ved første offentliggørelse. Målt uvægtet, dvs. uden hensyntagen til virksomhedernes størrelse, er bortfaldet som følger:

12 pct. ved første offentliggørelse. 6,5 pct. ved første revision, under 5 pct. ved anden og sidste revision.

5.4 Kvalitetsstyring

Danmarks Statistik følger anbefalinger vedrørende organisering og styring af kvalitet, der er givet i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice) og den tilhørende implementeringsmodel (Quality Assurance Framework). Læs mere om disse på siden Kvalitet i officiel statistik.

Kvalitetsstyringen understøttes af fælles principper, retningslinjer og ledelsesmæssigt ansvar for kvalitet i statistiske produkter og processer. Formålet er at sikre en systematisk og ensartet tilgang til kvalitet på tværs af statistikproduktionen.

5.5 Kvalitetssikring

Kvalitetssikring i Danmarks Statistik er integreret i de statistiske produktionsprocesser og sker i overensstemmelse med principperne i Adfærdskodeks for europæiske statistikker. Læs mere på siden Kvalitet i officiel statistik.

Kvalitetssikringen omfatter løbende anvendelse af standardiserede procedurer, dokumentation efter internationale standarder samt interne kontroller i forbindelse med dataindsamling, databehandling og offentliggørelse. Erfaringer fra produktionen anvendes løbende til at identificere behov for justeringer og forbedringer.

5.6 Kvalitetsvurdering

Generelt vurderes kvaliteten af statistikken til at være høj, dog med enkelte forbehold. Der kan være problemer med at sammenligne tallene over længere tid. Dette skyldes, at man ikke ønsker, at detailomsætningsindekset skal afspejle alle strukturmæssige ændringer i population og stikprøve (eksempelvis brancheskift ud og ind af detailsektoren), derfor benyttes der kædning til udregning af stigningsraterne for værdiindeksene.

Der vil desuden typisk være en svag undervurdering af mængdeindekset i perioder, hvor forbrugerne køber billigere varer og i billigere forretninger, og tilsvarende vil der være en svag overvurdering i perioder, hvor forbrugerne vælger dyrere varer og forretninger. Det skyldes, at relevante delindeks af Forbrugerprisindekset bliver brugt som deflator i udregningen af mængdeindekset. Kvaliteten af mængdeindekset er generelt meget afhængig af sammensætningen af disse deflatorer, der benyttes i omregningen fra værdiindeks til mængdeindeks. I perioder med ændringer i forbrugsmønsteret er deflateringen og dermed mængdeindekset ekstra usikkert, hvilket skyldes, at forbrugerprisindekset ikke afspejler alle de løbende ændringer i forbrugsmønstret.

En foreløbig undersøgelse viser, at den manglende hensyntagen til ovennævnte substitutionseffekter de seneste år har haft en samlet effekt på mængdeindekset, der svarer til en undervurdering af årsstigningen på 0,2 til 0,4 procentpoint.

I en angivelse af størrelsen på den samlede usikkerhed må skelnes mellem usikkerheden på de bagvedliggende omsætningstotaler og usikkerheden på den månedlige ændring, der normalt er det primære fokus for statistikken.

Samlet set vurderes usikkerheden på det totale detailomsætningsindeks at være under 1 pct.

Den samlede usikkerhed på de månedlige ændringer er generelt meget lille. På det totale indeks vurderes den til at være højest 0,2 procentpoint, mens den på varegrupperne kan være lidt højere.

Manglende indberetning fra meget væsentlige virksomheder kan i enkelte måneder give anledning til lidt større usikkerhed ved første offentliggørelse.

5.7 Revisionspolitik

Danmarks Statistik foretager revisioner i offentliggjorte tal i overensstemmelse med Danmarks Statistiks revisionspolitik. De fælles procedurer og principper i revisionspolitikken er for nogle statistikker suppleret med en specifik revisionspraksis.

5.8 Praksis for revisioner

Første offentliggørelse, hvor der udelukkende offentliggøres tal på branchegrupper, udkommer 22-28 dage efter slutningen af referenceperioden.

Ved første offentliggørelse af tal på detaljeret brancheniveau måneden efter, offentliggøres for første gang tal for den foregående måned på detaljeret brancheniveau. Samtidig revideres de tidligere offentliggjorte tal for branchegrupperne. Udgivelsestiden for disse tal er således 52-58 dage.

To måneder efter første offentliggørelse af de overordnede branchegrupper, revideres tallene for anden og sidste gang. Samtidig revideres de detaljerede branchetallene for samme måned for første og eneste gang. Udgivelsestiden for endelige tal er således 72-78 dage for både branchegrupper og for det mest detaljerede brancheniveau.

Størrelse af revisioner

De først offentliggjorte tal på branchegrupper revideres to gange i forbindelse med offentliggørelsen af de næste to måneders tal. Revisionerne kan generelt betegnes som små, især når man tager den korte udgivelsestid i betragtning.

Målt på stigningsraten for det samlede sæsonkorrigerede mængdeindeks er revisionerne fra første offentliggørelse til første revision normalt under 0,031 procentpoint i forhold til det først offentliggjorte tal (og ofte under 0,05 procentpoint). Der kan til tider være revisioner på op til 0,115 procentpoint, men det vil normalt skyldes selve sæsonkorrektionen, hvor ændringer i sæsonmønsteret kan give anledning til revisioner tilbage i tid, og i mindre grad ændringer i de faktiske ukorrigerede tal.

Målt på stigningsraten for det samlede ukorrigerede mængdeindeks er der normalt revisioner fra første offentliggørelse til første revision på mellem 0,1 og 0,3 procentpoint i forhold til det først offentliggjorte tal, hvilket primært skyldes sent indkommet data og i mindre grad sene rettelser af rettidigt indkommet data.

Størrelsen på anden revision er normalt under 0,05 procentpoint.

Revisioner af de detaljerede brancheindeks er normalt ganske små, pga. den høje svarprocent ved første offentliggørelse af branchetal.

6 Aktualitet og punktlighed

Der offentliggøres tal på overordnede branchegrupper allerede 22-28 dage efter månedens afslutning, hvilket er ganske hurtigt for en spørgeskemabaseret undersøgelse. En måned senere kommer tal på det mest detaljerede brancheniveau. Statistikken offentliggøres normalt uden forsinkelser i forhold til de planlagte udgivelsestider.

DANMARKS STATISTIK

6.1 Udgivelsestid for foreløbige og endelige tal

Første offentliggørelse, hvor der udelukkende offentliggøres tal på overordnede branchegrupper, udkommer 22-28 dage efter slutningen af referenceperioden.

Ved første offentliggørelse af tal på overordnede branchegrupper måneden efter, offentliggøres for første gang tal for den foregående måned på detaljeret brancheniveau. Samtidig revideres de tidligere offentliggjorte tal for de overordnede branchegrupper. Udgivelsestiden for disse tal er således 52-58 dage.

To måneder efter første offentliggørelse af de overordnede branchegrupper, revideres tallene for anden og sidste gang. Samtidig revideres tallene på detaljeret brancheniveau for samme måned for første og eneste gang. Udgivelsestiden for endelige tal er således 72-78 dage for både overordnede branchegrupper og for det mest detaljerede brancheniveau.

6.2 Publikationspunktlighed

Punktligheden er særdeles høj, idet forsinkelser i forhold til de planlagte udgivelsestider sker yderst sjældent.

7 Sammenlignelighed

Indeks for detailomsætningen kan føres helt tilbage til 1940, men statistikken er i sin nuværende form sammenlignelig fra 2015 og frem. Tidsserien blev i februar 2026 genberegnet tilbage til januar 2015 på grund af overgang til den nye branchenomenklatur DB25. Detailomsætningsindekset er omfattet af EU-forordninger og er således internationalt sammenlignelig, idet statistikken produceres efter fælles europæiske retningslinjer og principper.

7.1 International sammenlignelighed

Aggregeret statistik for detailomsætningen leveres hver måned til EU's statistikbureau, Eurostat. Der leveres også nogle specielle aggregater, som ikke offentliggøres nationalt. Detailomsætningsindeks for samtlige EU-medlemslande kan findes i Eurostats database. Tallene kan sammenlignes på tværs af landene, idet statistikkerne produceres efter fælles internationale retningslinjer og principper.

7.2 Sammenlignelighed over tid

Indeks for Detailomsætningen kan føres helt tilbage til 1940 og indgik første gang i Statistisk Årbog fra 1942 (tabel 86). Anvendelse af statistikken som en tidsserie tilbage til 1940, skal dog gøres med forbehold for strukturelle ændringer i detailhandelen, ændrede metoder i den statistiske behandling samt skift af vægte og basisår mv.

Stratifikation, stikprøveudvælgelse og beregningsprocedurer er blevet justeret mange gange i den forløbne periode, senest i februar 2026, hvor tidsserien blev genberegnet tilbage til 2015 med ny branchenomenklatur DB25. Før dette blev tidsserien sidste gang omlagt i maj 2012, hvilket der kan læses mere om i særudgivelsen Detailomsætningsindeks inkl. servicestationer.

I Statistikbanken findes tal for denne statistik fra januar 1979 og frem. De aktuelle tidsserier starter dog fra januar 2015 og er pga. forskelle i metoder og klassifikationer (DB25) ikke direkte sammenlignelige med tidligere tidsserier.

7.3 Sammenhæng med anden statistik

Andre konjunkturstatistiske opgørelser belyser også udviklingen i omsætningen i detailhandlen. Nedenfor er skitseret forholdet mellem detailomsætningsindekset og en række andre opgørelser, der kan benyttes til vurdering af bevægelser i detailomsætningen.

Firmaernes Køb og Salg: Foruden at være en totalopgørelse adskiller momsstatistikken sig fra detailomsætningsindekset ved forskelle i omsætningsbegrebet. Omsætningen i momsstatistikken er den samlede momspligtige omsætning. I detailomsætningsindekset omfatter omsætningen kun den del af den samlede omsætning i de nævnte brancher, der vedrører salg til private. Momsstatistikken er baseret på løbende momsindbetalinger, hvilket betyder, at ændringer i populationen i princippet får omgående virkning i omsætningstallene. Det samme er ikke tilfældet i detailomsætningsindekset. Desuden indberetter en række små og mellemstore detailvirksomheder ikke moms til Skat månedligt, men de kan godt være med i stikprøven til detailomsætningsindekset, der således har mulighed for en mere sikker beregning af den månedlige stigningsrate, især på det detaljerede brancheniveau.

Vareforbrug i nationalregnskabet: I nationalregnskabet udarbejdes opgørelser over den kvartalsvise udvikling i forbruget, fordelt på varetyper. Det private forbrug af visse varetyper i det kvartalsvise nationalregnskab stammer fra salg i virksomheder, hvis omsætningsudvikling måles i detailomsætningsindekset. I det private forbrug indarbejdes dog andre kilder end detailomsætningsindekset, hvorfor udviklingen i de to indikatorer ikke er ens.

Andre statistikker: Ud over de ovenstående opgørelser, der kan benyttes til vurdering af omsætningsudviklingen for den samlede detailhandel, udarbejdes en række opgørelser, der belyser udviklingen i dele af det private forbrug:

- Månedligt udarbejdes til konjunkturvurderingen statistik over salget af nyregistrerede motorkøretøjer på grundlag af oplysninger fra Det Digitale Motorregister.
- Månedligt konjunkturbarometer for detailhandel

En række brancheorganisationer inden for detailhandel udarbejder på baggrund af indberetninger fra medlemmer opgørelser om omsætningsudviklingen for de pågældende brancher.

Dankortomsætningen: Nets offentliggør hver måned tal for den månedlige dankortomsætning. Der er naturligt nok en stærk sammenhæng mellem detailomsætningsindekset og Dankortomsætningen, om end der også er flere forhold, der gør, at man langt fra kan forvente, at de to indikatorer udvikler sig ens. Det kan der læses mere om i denne temanyt og mere detaljeret i dette notat.

7.4 Sammenhæng – intern konsistens

Sæsonkorrektion er beregnet indirekte, hvilket giver konsistens mellem sæsonkorrigerede summer og deres delkomponenter. Der er ikke andre kilder til mulig intern inkonsistens.

8 Tilgængelighed

Statistikken udgives månedligt i Nyt fra Danmarks Statistik og offentliggøres i Statistikbanken under Detailomsætningsindeks. Se mere på statistikkens emneside.

8.1 Udgivelseskalender

Udgivelsestidspunktet fremgår af udgivelseskalenderen. Datoen bekræftes i ugerne forinden.

8.3 Udgivelsespolitik - brugeroplysning

Statistikker offentliggøres altid kl. 08:00 på dagen, der er annonceret i udgivelseskalender. Ingen uden for Danmarks Statistik ser statistikken før offentliggørelsestidspunktet.

8.2 Udgivelseskalender - adgang

Udgivelseskalenderen kan findes på følgende link: Udgivelseskalender.

8.4 NYT/Pressemeddelelse

Statistikkens foreløbige tal offentliggøres i Nyt fra Danmarks Statistik om Detailomsætningsindeks.

8.5 Publikationer

Statistikken indgik til og med 2017 i Statistisk Årbog.

8.6 Statistikbanken

Statistikken offentliggøres i Statistikbanken under Detailomsætningsindeks i tabellerne:

- DETA211A: Detailomsætningsindeks (2021=100) efter branche (DB25)
- DETA212A: Detailomsætningsindeks (2021=100) efter varegruppe og indekstype

8.7 Adgang til mikrodata

Der er ikke adgang til statistikkens bagvedliggende mikrodata.

8.8 Anden tilgængelighed

Hver måned udarbejdes Det brancheopdelte detailomsætningsindeks, som er et abonnementsprodukt indeholdende årsindeks og år-til-dato indeks for de detaljerede brancher. Produktet kan købes igennem Consulting i Danmarks Statistik.

Detailomsætningsindeks for samtlige EU-medlemslande inklusiv Danmark kan findes i Eurostats database.

8.9 Diskretioneringspolitik

Datafortrolighedspolitik i Danmarks Statistik følges.

8.10 Diskretionering og databehandling

I udarbejdelsen af Detailomsætningsindekset følges Danmarks Statistiks Datafortrolighedspolitik. I tilfælde af, at branchetal er berørt af diskretionshensyn, offentliggøres tallene ikke, men indgår i overliggende aggregater.

8.11 Reference til metodedokumenter

Der kan læses mere detaljeret om beregningsmetoderne bag detailomsætningsindekset i bilaget Danmarks Statistiks detailomsætningsindeks: Metodedokumentation.

Detailomsætningsindekset er beskrevet i publikationen Indeksberegninger i Danmarks Statistik.

8.12 Dokumentation af kvalitetssikring

Dokumentation vedrørende kvalitetsstyring og kvalitetssikring i Danmarks Statistik foreligger i form af fælles retningslinjer og vejledninger, der beskriver principper og procedurer for statistikproduktionen. Disse omfatter blandt andet beskrivelser af kvalitetsprincipper, dokumentationskrav og standarder for metadata. Relevante aspekter er beskrevet i de øvrige kvalitetsfelter i denne statistikdokumentation.

9 Administrative oplysninger

Administrativt er statistikken placeret i kontoret Konjunkturstatistik, Erhvervsstatistik. Kontaktpersonen for statistikken er Tinus Blæsbjerg, tlf.: 29 47 89 62 og e-mail: TCL@dst.dk.